

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 5C/351/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5815207148
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Kyseľová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2020:5815207148.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo, sudkyňou JUDr. Gabrielou Kyseľovou, v právnej veci žalobcov: 1/ L. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., ul. B. XX/XX, 2/ L. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., ul. I. XXX/XXX, 3/ L. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., ul. Y. XX/XX, 4/ P. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., ul. I. XXX/XXX, proti žalovanému: Slovenská republika zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, ul. Pribinova 2, IČO: 00 151 866, v konaní o náhradu škody v sume 2 796,68 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu žalobcov 1/ - 4/ v celom rozsahu **z a m i e t a**.
- II. Žalovanému sa proti žalobcom 1/ - 4/ **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobou podanou na súd dňa 29.12.2015 sa žalobcovia 1/ a 2/ proti žalovanému domáhali zaplatenia istiny a to žalovaný 1/ v sume 681,88 eur spolu s 8,75 % úrokom z omeškania ročne za obdobie od 11.01.2013 do zaplatenia, žalobca 2/ v sume 751,04 eur spolu s 8,75 % úrokom z omeškania ročne za obdobie od 11.11.2013 do zaplatenia, žalobca 3/ v sume 681,88 eur spolu s 8,75 % úrokom z omeškania ročne za obdobie od 11.1.2013 do zaplatenia a žalobca 4/ v sume 681,88 eur spolu s 8,75 % úrokom z omeškania ročne za obdobie od 11.1.2013 do zaplatenia v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalobu odôvodnili tým, že uznesením povereného príslušníka Policajného zboru Okresného riaditeľstva PZ SR v Dolnom Kubíne, Obvodné oddelenie PZ Námestovo ČVS: ORP-209/NO-DK-2010 zo dňa 04.06.2010 bolo žalobcom 1/ až 4/ vznesené obvinenie za prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva. Uznesením Okresnej prokuratúry Námestovo, sp. zn. Pv 219/10/5507 zo dňa 11.12.2012 bolo podľa § 215 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku zastavené trestné stíhanie proti žalobcom, lebo skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Žalovaný je pasívne vecne legitimovaný podľa § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci - (ďalej len "zákon č. 514/2003 Z. z."), pretože škodu spôsobil v trestnom konaní poverený príslušník policajného zboru. V dôsledku trestného stíhania vznikla žalobcom skutočná škoda v sume 2 796,68 eur, ktorú predstavujú trovy obhajoby vynaložené v tomto trestnom konaní advokátom L.. L. X.. Ide o nárok podľa § 18 zákona č. 514/2003 Z. z.. Žalobcovi 1/ vznikla škoda v sume 681,88 eur, žalobcovi 2/ v sume 751,04 eur, žalobcovi 3/ v sume 681,88 eur a žalobcovi 4/ v sume 681,88 eur. Po právnej stránke žalobu odôvodnili aj ustanovením § 3 ods. 1 písm. a/, § 4 ods. 1 písm. b/ a § 18 zákona č. 504/2003 Z. z..

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení poukázal na to, že hoci si žalobcovia uplatňujú proti nemu nárok na náhradu škody podľa § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z., ich úspech závisí okrem iného aj do toho, či je žalovaný účastníkom hmotnoprávneho vzťahu. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnom právnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie (a poukázal na uznesenie NS SR č. 6Cdo 214/2001). Ohľadom pasívnej vecnej legitímácie a označenia strany sporu na strane žalovaného poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR č. I.ÚS/ 137/2007, v zmysle ktorého bez ohľadu na to, ktorý štátny orgán škodu spôsobil, zodpovedným (vecne pasívne legitimovaným) je štát. Túto výnimku zo zásady o zodpovednosti za škodu však možno uplatniť len v medziach pôsobnosti zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Žalovaný vzniesol námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie v konaní, pretože Ministerstvo vnútra SR nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti na náhradu škody vzniknutej v dôsledku nesprávneho rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z.. Jediným zodpovedným subjektom je štát - Slovenská republika, za ktorú v jej mene koná príslušný orgán vymedzený ust. § 4 tohto zákona. Vo vyjadrení poukázal ďalej na povinnosť danú ustanovením § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého je potrebné nárok na náhradu škody predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom a to ešte predtým než si žalobcovia uplatnia svoj nárok na súde. Žalobcovia k žalobe nepredložili dôkaz o tom, že požiadali žalovaného o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Hlavným dôvodom, pre ktorý žalovaný nesúhlasil so žalobou je to, že nie je splnená ani len podmienka existencie nezákonného rozhodnutia, pričom poukázal na ustanovenie § 3 ods. 1, § 5 ods. 1, § 17 ods. 1 a 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.. Všetky uvedené podmienky musia byť splnené súčasne, inak nárok na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. zaniká.

4. Údajným nezákonným rozhodnutím, na základe ktorého sa žalobcovia domáhajú náhrady škody je uznesenie OR PZ v Dolnom Kubíne, Obvodné oddelenie PZ Námestovo zo dňa 04.06.2010 č. ČVS: ORP-209/NO-DK-2010, ktorým bolo žalobcom vznesené obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona spáchaný formou spolupáchateľstva. Predmetné uznesenie nie je nezákonné, pretože nebolo preukázané, že by v konaní došlo k porušeniu niektorých z hlavných zásad § 2 Trestného poriadku, naopak uznesenie bolo vydané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku. Žalobcovia nepreukázali, že by došlo k takým pochybeniam, ktoré by ich oprávňovali domáhať sa náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Nezákonnosť rozhodnutia o vznesení obvinenia nemožno v žiadnom prípade odvodzovať iba z toho, že trestné konanie neskočilo právoplatným odsúdením žalobcov, ale bolo zastavené rozhodnutím prokurátora Okresnej prokuratúry Námestovo. Vznesenie obvinenia pre trestný čin konkrétnej osobe nie je rozhodnutie o vine, ale opatrenie smerujúce k tomu, aby orgány činné v trestnom konaní zistili skutkový stav. Až po vznesení obvinenia sa v rozhodujúcej miere otvára priestor pre dokazovanie v prípravnom konaní, preto by bolo nelogické predpokladať, že už pri vznesení obvinenia musí byť trestný čin jednoznačne preukázaný, keďže zadovážovanie dôkazov je cieľom následného vyšetrovania v prípravnom konaní, ako aj súdneho konania nasledujúceho po podaní obžaloby. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave z 22.05.2012 sp. zn. 8Co/251/2010, ktorý konštatoval, že pri posudzovaní zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, ak k takému rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. V tomto rozhodnutí je ďalej konštatované, že i keď rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti a teda aj zákonitosti začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania, nemožno paušálne považovať za nezákonné každé vznesenie obvinenia, ktoré nevyústilo v právoplatný odsudzujúci rozsudok obvineného, ale v každej trestnej veci je potrebné s prihliadnutím na konkrétne okolnosti daného prípadu pozorne zvážiť aj priebeh trestného konania z hľadiska vývoja dôkaznej situácie, ako aj základných zásad trestného konania. Tento záver vyplýva aj z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III ÚS 162/02, pričom názor citovaného krajského súdu bol v rozhodnutí ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 548/2012 za plne akceptovateľný a korektný, keď aj napriek ustálenej judikatúre je potrebné posudzovať ne/zákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia vždy aj s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu. Vyšetrovateľ v trestnom konaní pri rozhodovaní o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia konkrétnej osobe

vychádza z úrovne poznatkov, ktoré má k dispozícii v tom čase, t.j. ešte pred vykonávaním úkonov v trestnom konaní. Až v priebehu trestného konania, po vykonaní vyšetrovacích úkonov je možné dospieť k záveru, že existuje dôvodné podozrenie, že obvinený spáchal skutok, ktorý sa mu kladie za vinu a ako je potrebné skutok kvalifikovať. Žalobcovia teda nepreukázali existenciu nezákonného rozhodnutia, ktoré by odôvodňovalo nimi uplatnený nárok na náhradu škody, keďže uznesenie vyšetrovateľa, o ktoré svoj nárok opierajú, za nezákonné rozhodnutie nie je možné považovať. V závere svojho vyjadrenia poukázal na ustanovenie § 17 ods. 1 a § 18 ods. 3 zákona č. 504/2003 Z. z., v zmysle ktorých žalobcovia nepreukázali nijakým spôsobom, že by vyúčtovanú sumu (trovy právneho zastúpenia) aj skutočne uhradili, teda že by utrpeli ujmu spočívajúcu v zmenšení ich majetku. Nepreukázali vznik škody, ktorá im mala vzniknúť titulom náhrady trov právneho zastúpenia v trestnom konaní.

5. O podanej žalobe súd rozhodol v zmysle intencií Krajského súdu v Žiline zo dňa 29.05.2018, sp zn.11Co/77/2018-203, ktorým zrušil v poradí prvé rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí žaloby tak, že uznesením konanie zastavil a vec (spor) po právoplatnosti postúpil Slovenskej republike - Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky. Toto v poradí druhé rozhodnutie prvostupňového súdu bolo zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie uznesením krajského súdu zo dňa 30.05.2019 sp. zn. 11Co/30/2019-252. Krajský súd poukázal na náležitý odkaz žalobcov v odvolaní odvolávajúci sa na vyslovené názor občianskoprávneho kolégia NS SR v stanovisku sp. zn. Cpjf 145/78 zo dňa 15.01.1980, t.j. na nesprávne zastavenie konania z dôvodu neodstrániteľnej prekážky konania, pretože ak poškodený uplatnil nárok na súde bez predchádzajúceho predbežného prerokovania, nemôže súd ani zamietnuť návrh a ani bez ďalšieho konanie zastaviť, ale má poškodeného vyzvať na odstránenie nedostatku tejto podmienky so stanovením primeranej lehoty (poukaz na ust. § 43 ods. 1. O.s.p. v tom čase účinného). Bolo preto povinnosťou prvostupňového súdu preveriť, či žalobcovia podali Ministerstvo vnútra SR ako zastupujúci orgán štátu žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody listom zo dňa 29.10.2018. Aj napriek tomu, že žalobcovia podali žiadosť o predbežné prerokovanie nároku až dňa 17.07.2020 a nie k dátumu uvádzanému v odvolaní, súd vo veci opätovne konal a rozhodol, keď vychádzal z judikatúry, predovšetkým z rozhodnutia Krajského súdu v Žiline zo dňa 30.01.2020, sp. zn. 9Co/249/2019 týkajúceho sa obdobnej právnej veci, ktorý prezentoval názor, že vzhľadom na postoj žalovaného v konaní, ktorý je totožný s postojom žalovaného v súdnej veci, je v záujme spravodlivého a rýchleho vyriešenia sporu nevyhnutné, aby súd konal a vo veci bez zbytočných prietahov rozhodol. Aj preto súd vo veci konal a opätovne vo veci rozhodol.

6. Strana žalobcu žiadala opäť vydať rozsudok pre zmeškanie z dôvodu, že žalovaný sa k žalobe nevyjadril a jeho vyjadrenie nemožno považovať za vyjadrenie žalovaného, pretože ho podala osoba, ktorá nebola splnomocnená na podanie vyjadrenia - spochybnil podpis JUDr. Róberta Kaliňáka. Poukázal na judikatúru Najvyššieho SR a Ústavného súdu SR, ktorým rozhodnutím je súd viazaný, a z ktorých je zrejmé, že uznesením prokurátora o zastavení trestného stíhania je takým rozhodnutím, ktoré nesporne preukazuje nezákonnosť rozhodnutia polície zo dňa 04.10.2010 a žalovanému je táto skutočnosť známa. Poukázal na ustanovenie § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 zákona č. 504/2003 Z. z., z ktorých je zrejmé, že štát zodpovedá za škodu objektívne - bez ohľadu na zavinenie. Poškodený má teda nárok na náhradu každej majetkovej ujmy, ktorá mu bola spôsobená nesprávnym rozhodnutím štátu. Judikatúra dospela k opačnému názoru ako je názor protistrany o tom, že ak dôjde k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba vychádzať z toho, že občan trestný čin nespáchal a trestné stíhanie nemalo byť ani začaté. Z napadnuté uznesenia je zrejmé, že bolo vydané predčasne, nebol odôvodnený konkrétnymi skutočnosťami záver policajta o tom, že žalobcovia sa mali dopustiť prečinu výtržníctva a ublíženia na zdraví - takéto rozhodnutie sa v súdnej a prokurátorskej praxi pokladá za nepreskúmateľné, pretože nemá náležitosti § 176 ods. 2 Trestného zákona a vôbec nemalo byť vydané. Tým, že 2,5 roka sa vo veci vykonávalo vyšetrovanie vznikla všetkým žalobcom majetková škoda z titulu trov obhajoby. Žalobcovia by sa mohli domáhať aj náhrady nemajetkovej ujmy, pretože rozsiahlym dokazovaním v trestnom konaní došlo k zníženiu ich dobrej povesti a dobrého mena medzi občanmi obce B.. Prokurátor tým, že zastavil trestné stíhanie žalobcov potvrdil, že voči nim nikdy nemalo byť vnesené obvinenie. K námietke strany žalovaných, že žalobcovia pred podaním žaloby nepodali o predbežné prejednanie nároku podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uviedol, že tvrdenie je síce pravdivé, ale podľa § 15 ods. 1 tohto zákona, nepodanie žiadosti nemá žiadne sankčné dôsledky. Neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, v ktorom by bolo uvedené, že ak žalobca pred podaním žaloby nepodá žiadosť podľa § 15 ods. 1 zákona, súd má jeho žalobu zamietnuť.

7. Strana žalovaného zotrvala na svojom písomnom vyjadrení, keď poukázala na to, že označený žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný, a preto žiadala žalobu zamietnuť a to aj z dôvodu, že žalobou uplatnený nárok nebol predbežné prerokovaný v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. k čomu predložil rozhodnutie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 7Co/187/2016 zo dňa 29.06.2016. Nesúhlasil so spresnením označenia žalovaného označeným ako "oprava", keďže ministerstvo vnútra a Slovenská republika sú dva samostatné právne subjekty, ktoré nie je možné zamieňať, nejde o formálnu opravu. Žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný, keďže z § 4 ods. 1 písm. b), bod 1 je zrejmé, že prokurátor zamietol sťažnosť žalobcovi proti uzneseniu vyšetrovateľa, pričom v podmienkach je uvedené, že ministerstvo vnútra zodpovedá za škodu v prípade, ak nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa a nepodal obžalobu. Poukázal tiež na to, že len žalobcovia 2/ a 3/ (ako súd oboznamoval) podali sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, a preto v zmysle § 6 ods. 2 zo strany ostatných žalobcov neboli splnené podmienky na priznanie nároku na náhradu škody. Tú má iba poškodený, ktorý podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok. Vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/ bola sťažnosť prokurátorom zamietnutá.

8. Okrem výsluchu strán sporu a doplnenia ich vyjadrenia, sa súd oboznámil s obsahom pripojeného spisu ČVS: ORP-209/NO-DK-2010, osobitne s uznesením okresného prokurátora z 11.12.2012 sp. zn. Pv 219/10/5507 o zastavení trestného stíhania obvinených a obsahom listín tvoriacich súčasť spisu, kópiami príjmových pokladničných dokladov, doručenkou o podaní žiadosti o predbežné prerokovanie nároku a zistil, že žalobca nie je dôvodná.

9. Prokurátor Okresnej prokuratúry Námestovo uznesením zo dňa 11.12.2012 vydaným pod sp. zn. Pv 219/10/5507 trestné stíhanie vedené proti obvineným žalobcom - L. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom B., B. č. XX/XX, L. M., nar. XX.X.XXXX, bytom B., I. XXX/XXX, L. U., nar. 04.XX.XXXX, B., Y. XX/XX a P. L., nar. XX.XX.XXXX, B., I. č. XXX/XXX, na tom skutkovom základe, že dňa 4.12.2010 v ranných hodinách na chodbe kultúrneho domu v obci B., okres O., počas konania disko-zábavy, obvinení žalobcovia napadli poškodeného L. E., nar. XX.XX.XXXX tak, že ho udierali päťami do oblasti tváre a hrudníka, čím mu spôsobili otras mozgu ľahkého stupňa, pomliaždenie tváre v oblasti lícnej kosti vľavo a pomliaždenie hrudníka vpravo s dobou liečenia a práceneschopnosti do 28.02.2010, konanie právne kvalifikované ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Trestného zákona, zastavil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

10. Uznesenie okresného prokurátora o zastavení trestného stíhania obvinených žalobcov nadobudlo právoplatnosť 08.01.2013. Trestné stíhanie sa začalo na podklade uznesenia o začatí trestného stíhania vydaného povereným príslušníkom PZ SR Obvodného oddelenia Námestovo zo dňa 20.03.2010 a uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 04.06.2010 vydaného podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku č. ČVS: ORP-209/NO-DK-2010. Sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia podali obvinení žalobcovia a to žalobca 2/ L. M., pričom jeho sťažnosť bola zamietnutá ako nedôvodná uznesením okresného prokurátora vydaným dňa 29.09.2010, pod sp. zn. Pv/219/10-13 a žalobca 3/ L. U., pričom jeho sťažnosť bola tiež ako nedôvodná zamietnutá uznesením okresného prokurátora vydaným 09.05.2011, sp. zn. Pv 219/10. Žalobcovia 1/ a 4/ sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia nepodali.

11. Z obsahu uznesenia o zastavení trestného stíhania okresného prokurátora obvinených žalobcov súd ďalej zistil, že obvinení skutočne prišli do fyzického kontaktu s poškodeným, avšak vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, t.j. že skutok sa stal v ranných hodinách, počas tanečnej zábavy, bol vyprovokovaný poškodeným, ktorý bol zjavne pod vplyvom alkoholu a snahou obvinených bolo zabrániť poškodenému v agresívnom správaní bez úmyslu mu nejakým spôsobom ublížiť, okresný prokurátor vyhodnotil, že závažnosť stíhaného skutku je nepatrná v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona. Z jeho obsahu ďalej vyplýva, že žiaden z vypočutých svedkov nepopísal, resp. neuviedol, že by videl ako v chodbe kultúrneho domu, obvinení poškodeného udierali päťami alebo kopali, pričom svedok U. B. v svedeckej výpovedi len potvrdil, že poškodeného L. E. vonku 1x uderil päťou, čo sa však udialo po tom, čo ho mal tento poškodený udrieť do tváre. Pravdivosť tvrdení poškodeného bola spochybnená inými svedkami. Z uvedeného vyplýva, že k zastaveniu trestného stíhania došlo potom, čo prokurátor vyhodnotil okolnosti spáchaného činu a mieru zavinenia páchatelov na súdenom trestnom čine, za menej závažné.

12. Žalobcovia prostredníctvom svojho zástupcu podali žalobu o náhradu škody na súd (faxom dňa 28.12.2015), pričom rozhodnutie okresného prokurátora o zastavení trestného stíhania obvinených

nadobudlo právoplatnosť dňa 08.01.2013 (po tom, čo proti nemu podal poškodený z trestného konania sťažnosť). Z obsahu pripojeného spisu nie je možné zistiť doručenie (oznámenie) uznesenia o zastavení trestného stíhania stranám prípravného trestného konania. Pri počítaní lehoty súd preto vychádzal z dátumu právoplatnosti (najneskorší možný začiatok plynutia lehoty). Žaloba bola podaná v premlčacej lehote troch rokov, ktorá skončila najneskoršie dňa 08.01.2016, a v ktorej sa poškodení žalobcovia dozvedeli, že im rozhodnutím o vznesení obvinenia a následne zastavením trestného stíhania mala byť spôsobená škoda.

13. Vo vzťahu k označeniu žalovaného žalobcovia (prostredníctvom svojho zástupcu) spresnili osobu žalovaného, ktorým je Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, IČO: 00 151 866, ktorú považovali za orgán zodpovedný za škodu.

14. Podľa § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

15. Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

16. Podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora.

17. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať podľa odsekov 1 a 2, je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť (§ 15) príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa. Účinky uplatnenia nároku zostávajú zachované.

18. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

19. Podľa § 6 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. (2) Právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

20. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

21. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

22. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu účelne vynaložených trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení

osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

23. Najskôr sa súd zaoberal námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, teda tým, či označený žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti k predmetu sporu. Pri posudzovaní pasívnej vecnej legitímácie žalovaného je potrebné vychádzať z ustanovenia § 1 písm. a/, § 3 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z., kedy zodpovedným subjektom za škodu vzniknutú v súvislosti s nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom je štát - Slovenská republika. Ústredný orgán štátnej správy, vybavený samostatnou spôsobilosťou byť účastníkom konania/ stranou sporu, za štát pred súdom len koná. Ústredný orgán štátu pritom nekoná vo vlastnom mene, ale vystupuje a koná v mene za škodu zodpovedného štátu. Otázka, ktorý orgán štátu vzhľadom na obsah a povahu daného sporu má v mene žalovaného konať, nie je otázkou pasívnej legitímácie žalovaného. Zistené nedostatky v zastúpení žalovaného majú povahu nedostatku procesných podmienok konania (R 48/1967). V prípade, ak súd je názoru, že za štát má konať iný orgán ako bol označený stranou sporu v žalobe, je súd povinný žalobcu poučiť o tom, ktorého štátneho orgánu sa prejednávaná vec týka.

24. Žalobcovia na pojednávaní (dňa 13.09.2017) spresnili označenie žalovaného, ktorým je SR, za ktorú koná (je zastúpená) Ministerstvo (m) vnútra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, IČO: 00 151 866, teda označili subjekt žalovaného. V tejto súvislosti súd odkazuje na už citovaný nález Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 675/2016. Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitímácii žalovaného súd ďalej zistil, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané povereným príslušníkom Policajného zboru Okresného riaditeľstva PZ SR v Dolnom Kubíne, Obvodné oddelenie PZ Námestovo zo dňa 04.06.2010 č. ČVS: ORP-209/NO-DK-2010 a trestné konanie bolo zastavené uznesením okresného prokurátora Okresnej prokuratúry Námestovo zo dňa 11.12.2013 sp. zn. Pv 219/10/5507 z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

25. Ustanovenie § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. určuje Ministerstvo vnútra SR za orgán konajúci v mene štátu (len) vtedy, ak sú kumulatívne splnené podmienky, že v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru, a prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu. Prokurátor hoci zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia (podanú však len dvomi obvinenými), avšak nepodal obžalobu v tejto trestnej veci, preto je súd názoru, že príslušným orgánom konajúcim za štát je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ktoré je pasívne vecne legitimované. Pasívne vecne legitimovaný nie je iný štátny orgán (Generálna prokuratúra SR) konajúci za štát - SR.

26. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia je už ustálená judikatúra v tom, že nielen zastavenie trestného stíhania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesenia obvinenia pre nezákonnosť, ale rovnaké dôsledky má aj zastavenie trestného stíhania preto, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. V tejto súvislosti prvostupňový súd poukazuje na judikatúru prezentujúci názor, že nemožno lipnúť len na formálnom zrušení (zмене) tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale je potrebné splnenie tejto podmienky vykladať extenzívne. Za ústavne konformný treba preto považovať výklad, v zmysle ktorého z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania (ak k takému rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným), rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania sa trestné konanie končí, to znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Zastavenie trestného stíhania znamená, že výsledky trestného (prípravného) konania ukazujú, že nejde o trestný čin, zároveň znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania (NS SR 4Cdo 15/2009).

27. Hoci zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z. z. je stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy SR podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu alebo orgánu verejnej správy či nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom umožňujúcim odškodniť všetky prípady spôsobenia škody poškodeným, rozhodnutím orgánu verejnej

moci, ktorý sa ukázal neskôr ako nezákonný, nemožno tento záver o nezákonnom obvinení prijímať automaticky a mechanicky bez zreteľa na splnenie ostatných zákonom stanovených podmienok. Inými slovami povedané, že i keď rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti a teda aj zákonnosti začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania, nemožno paušálne z každého nezákonného rozhodnutia automaticky vyvodiť nárok na náhradu škody, ale súd musí skúmať splnenie ostatných zákonom stanovených podmienok nároku na náhradu škody.

28. Súd skúmal tieto podmienky pre priznanie nároku a žalobu žalobcov 1/ a 4/ musel v celom rozsahu zamietnuť. Vychádzal z ustanovenia § 6 ods. 2 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. a zistil, že pre priznanie nároku na náhradu škody sa vyžaduje, aby poškodení podali proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok. Žalobcovia 1/ a 4/ ako poškodení nepodali proti nezákonnému rozhodnutiu, ktorým malo byť uznesenie o vznesení obvinenia riadny opravný prostriedok (sťažnosť), ktorého podanie je podmienkou priznania nároku na náhradu škody. Prokurátor Okresnej prokuratúry Námestovo uznesením z 29.09.2010 č. Pv 219/10 - 12 - 13 ako nedôvodnú zamietol sťažnosť žalobcu 2/ L. M. a žalobcu 3/ L. U. a nie aj žalobcov 1/ a 4/. Aj keď citované ustanovenie vo svojej druhej vete v ust. § 6 ods. 2 splnenie podmienky formou podania riadneho opravného prostriedku nevyžaduje ale len vtedy, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa. V súdnej veci o taký prípad nejde. Súd je názoru, že za prípad hodný osobitného zreteľa by bolo možné považovať vedenie trestného stíhania voči osobe mladistvého obvineného, resp. voči osobe, ktorá nemôže samostatne konať, nachádza v nevedomom stave, resp. by tu existovali iné vážne dôvody spôsobilé založiť tzv. iný dôležitý dôvod „hodný osobitného zreteľa“. Súd preto žalobu žalobcov 1/ a 4/ zamietol. Nestotožnil sa s obranou žalobcov (v odvolaní proti skoršiemu rozsudku) o tom, že judikatúra v tomto smere je už prekonaná, pretože zákon a judikatúra jasne definujú povinnosť vyčerpať (podať) riadny opravný prostriedok proti nezákonnému rozhodnutiu.

29. Odhliadnuc od vyššie konštatovaných dôvodov pre zamietnutie žaloby žalobcov 1/ a 4/, ďalším dôvodom, pre ktorú súd žalobu žalobcov 1/ a 4/, ale aj žalobcov 2/ a 3/ zamietol je to, že žalobcovia 1/ až 4/ nepreukázali, že im nejaká škoda vznikla. Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania - § 153 ods. 1 CSP, čo znamená, že strany sporu sú povinné procesné úkony vykonať včas, inak ich procesný úkon nespôsobuje procesnoprávne účinky a súd na taký procesný úkon neprihliada. Procesné úkony strán sporu, ktoré podliehajú koncentrácii konania, sú prostriedky procesného úkonu a prostriedky procesnej obrany. Strana žalobcov aj napriek tomu, že žalovaný poprel ich skutkové tvrdenia v písomnom vyjadrení k žalobe o tom, že nedeklarovali vznik úhrady trov obhajoby obhajcovi z trestného konania L. L. X., teda poprel to, že by uhradili vyúčtovanú odmenu a náhradu hotových výdavkov, v dôsledku čoho by im mala vzniknúť škoda, tento dôkaz predložili súdu až v odvolacom konaní. Žalovaný 1/ až 4/ síce predložili doklady o úhrade trov obhajoby formou príjmových pokladničných dokladov, ale až v podanom odvolaní a po tom, čo prvostupňový súd založil na ich absencii svoje prvé rozhodnutie. Preto, hoci ide o dôkazy, ktoré žalobná strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo, teda nezachovala zásadu sudcovskej koncentrácie, súd týmto dôkazom nielenže nepriznal procesné účinky, ale ich vyhodnotil aj ako dodatočne vyhotovené prostriedky procesného útoku. Takémuto záveru o dodatočnom vyhotovení príjmových pokladničných dokladov (odhliadnuc od toho, že na ich absencii založil súd svoje rozhodnutie a že ich absenciu namietala strana žalovaného vo vyjadrení k žalobe) svedčí aj správanie sa žalobcov (prípadnej jeho právneho zástupcu), ktorí (ý) v odvolaní tvrdili, že dňa 29.10.2018 podali žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, hoci sa táto skutočnosť ukázala ako nepravdivá. Zo správy MV SR zo dňa 27.08.2019 a zo dňa 19.12.2019 totiž vyplynulo, že k dátumu ich oznámenia neevidujú žiadnu písomnú žiadosť žalobcov o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku pritom žalobcovia podali až dňa 17.07.2020, t.j. po vytýčení termínu pojednávania, na ktorom bolo vydané toto rozhodnutie. Žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu tvrdili skutočnosť, ktorá sa ale ukázala nepravdivá a svetlo nepravdivosti vrhá potom aj na príjmové pokladničné doklady, ktoré súd považoval za dodatočne vyhotovené, a na ktoré nemohol už aj z vyššie uvedených dôvodov prihliadať a priznať im procesnoprávne účinky. Žalobcovia teda nepreukázali tvrdenú ujmu v ich majetkovej sfére úhradou trov obhajoby a ich dôkazom nemožno priznať žiadne procesnoprávne účinky a na taký dôkaz prihliadať. Aj z toho dôvodu súd zamietol žalobu žalobcov 2/ a 3/ (a 1/ a 4/).

30. Pokiaľ strana žalovaného namietala nesplnenie podmienky podľa 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. formou nepodania písomnej žiadosti na predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom (pred podaním žaloby) v tomto smere súd odkazuje na stanovisko občianskoprávneho kolégia NS ČSSR zo dňa 15.01.1980, sp. zn. Cjřf 145/78, na ktorý poukazovali žalobcovia v odvolaní proti

skoršiemu rozsudku okresného súdu a napokon aj krajský súd vo svojom zrušujúcom uznesení 11Co/30/2019 zo dňa 30.09.2019. A teda v súhrne už skôr prezentovaný názor prvostupňového súdu, že nepodanie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. zákon nesankcionuje a táto skutočnosť sama o sebe nemôže byť dôvodom pre nepriznanie nároku na náhradu škody. Má význam len z hľadiska priznania úrokov z omeškania, ktoré potom možno priznať najskôr od doručenia žaloby protistrane.

31. Strana žalovaného opätovne namietala nespôsobilosť, resp. neoprávnenosť splnomocnenej osoby konať za žalovaného (najskôr to bolo na pojednávaní dňa 13.09.2017, keď za žalovaného konala osoba - U. Y. B., ktorý sa prezentoval poverením zo dňa 14.07.2016 č. p. KM-OPS4-2016/000623-116 ako osoba oprávnená konať za Slovenskú republiku - Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky pred súdmi Slovenskej republiky a aj za subjekt Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky v plnom rozsahu) a neskôr na pojednávaní dňa 22.07.2020 (v tom smere, že žalobcovia uvádzali, že žalovaný sa bezdôvodne a bez riadneho ospravedlnenia nedostavil na pojednávanie, z ktorého dôvodu žiadali rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 274 CSP práve pre to, že žalovaný nepredložil originál resp. overenú fotokópiu platného poverenia podpísaného ministrom vnútra SR, a preto nemôže zastupovať žalovaného) sa už súd skôr vyjadril. Súd ma za to, že predmetnému rozhodnutiu predchádzalo zastúpenie žalovaného osobou na to poverenou, preukazujúcou sa originálom poverenia predloženého súdu. Za žalovaného ako právnickú osobou konali iní jej pracovníci, keďže je to v ich vnútorných predpisov určené - § 20 ods. 2 OZ.

32. Pokiaľ súd nevykonal dokazovanie navrhnuté stranou žalobcov, bolo to z dôvodu, že ďalšie dokazovanie považoval súd za nadbytočné, naviac strana žalobcov nezrejmla aké skutkové tvrdenia sa majú nimi navrhnutými (a dosiaľ) nevykonanými dôkazmi preukázať.

33. Žalovanému ako úspešnej strane sporu súd priznal proti žalobcom 1/ až 4/ nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu podľa § 255 ods. 1 CSP. O výške týchto trov bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom - 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1,2 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh)(§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
  - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
  - c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
  - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
  - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
  - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
  - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
  - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- (§ 365 ods. 1C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.